

	19.Eki	26.Eki	Değişim		19.Eki	26.Eki	Değişim
BIST-100 Endeksi	96.455	90.542	-% 6,1 ▼	EUR/USD	1,1513	1,1401	-% 1,0 ▼
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%25,80	%25,17	-63 bp ▼	USD/TL	5,6415	5,5919	-% 0,9 ▼
Türkiye 5 Yıllık CDS	390	389	-1 bp ▼	EUR/TL	6,4924	6,3761	-% 1,8 ▼
MSCI GOÜ Borsa Endeksi	971	940	-% 3,3 ▼	Altın (USD/ons)	1.226	1.233	% 0,6 ▲
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%3,20	%3,08	-13 bp ▼	Petrol (USD/varil)	80,1	78,0	-% 2,7 ▼

bp: baz puan

Geçtiğimiz hafta ABD borsaları başta olmak üzere küresel ölçekte hisse senedi piyasalarının satış baskısı altında kaldığı görüldü. ABD ekonomisi yılın üçüncü çeyreğinde tüketim harcamalarının öncülüğünde yıllık %3,5 oranında büyürken, artan ticaret savaşı kaygıları piyasaların seyrinde etkili olmayı sürdürdü. Euro Alanı'nda İtalya'nın sunduğu bütçe taslağının AB Komisyonu tarafından reddedilmesi ve ECB'nin para politikası toplantısı öne çıkan gelişmeler arasındaydı. Petrol fiyatları geçtiğimiz hafta Suudi Arabistan'ın İran yaptırımlarının devreye girmesinin ardından arz kaynaklı bir problem oluşmasına izin verilmeyeceğini açıklamasıyla geriledi. Yurt içinde ise TCMB para politikasında bir değişikliğe gitmezken, öncü göstergeler ekonomik aktivitedeki dengelenmenin sürdüğüne işaret etti.

Küresel piyasalarda satış baskısı...

Geçtiğimiz hafta ABD piyasaları başta olmak üzere küresel borsa endeksleri sert satışlarla karşılaştı. ABD'de bazı şirket bilançolarının beklentileri karşılamaması, artan ticaret savaşı endişeleri ve Suudi Arabistan kaynaklı gerilime ek olarak küresel büyümeye yönelik kaygılar piyasalar üzerinde satış baskısı yarattı. Gelişmekte olan ülke borsaları da haftayı %3,3 kayıpla tamamladı.

ABD ekonomisi yılın 3. çeyreğinde %3,5 büyüdü.

Cuma günü açıklanan veriye göre ABD ekonomisi yılın üçüncü çeyreğinde %3,5 ile beklentilerin üzerinde büyüme kaydetti. Ülkede ekonomik aktivitenin önemli kısmını oluşturan tüketim harcamaları büyümeye 2,7 puan ile 2014 yılından bu yana en büyük katkısı vererek büyümede başat rol oynadı. Bu dönemde net ihracat ise büyümeyi 1,8 puan baskılayarak son 34 yılın en olumsuz katkısını sundu.

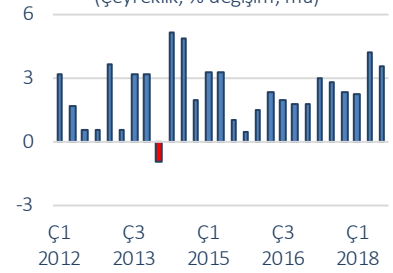
ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşının sertleşeceğine işaret eden gelişmeler gündemde öne çıkıyor. İki ülke liderlerinin Kasım ayında gerçekleştirecekleri görüşmede bir sonuç alınamaması halinde ABD'nin Çin'den yapılan tüm ithalatı vergilendireceği haberleri endişe yaratıyor.

Euro Alanı'nda gündem İtalya'nın bütçe taslağı ve ECB toplantısıydı.

İtalyan Hükümeti'nin 2019'da bütçe açığı/GSYH oranının %2,4'e yükselmesini öngören bütçe taslağı AB Komisyonu tarafından reddedildi. AB Komisyonu tarafından yapılan açıklamada, reddedilen bütçe planının gerekli düzeltmeler yapılarak üç hafta içinde AB Komisyonuna yeniden sunulması gerektiği ifade edilirken, İtalya'nın gelecek yıl için bütçe açığı/GSYH hedefini düşürmesi gerektiğine işaret edildi. Karardan önce İtalya Başbakanı Giuseppe Conte, hükümetin bütçede değişiklik yapmak için bir "B planı"nın olmadığını ifade etmesi konuya ilişkin belirsizliğin sürebileceğine işaret ediyor.

Avrupa Merkez Bankası (ECB) geçtiğimiz hafta gerçekleştirdiği toplantısında faiz oranlarında bir değişikliğe gitmedi. ECB, yılsonunda tamamlanacak olan varlık alımlarını da daha önce karar verildiği üzere aylık 15 milyar euroya indirdi. Toplantı sonrası açıklama yapan Başkan Draghi, Euro Alanı ekonomilerine ait verilerin beklentilerden daha zayıf bir görünüme işaret ettiğini söyleyerek, para politikasının ekonomiye destek vermeye devam etmesi gerektiğini belirtti. Bölgede Ekim ayına ilişkin imalat ve hizmetler PMI öncü verileri sırasıyla 52,1 ve 53,3 ile genişlemenin sürdüğünü göstermesine karşın, beklentilerin altında kalması bölgede ekonomik aktivitenin ivme kaybettiği yorumlarına destek oluyor.

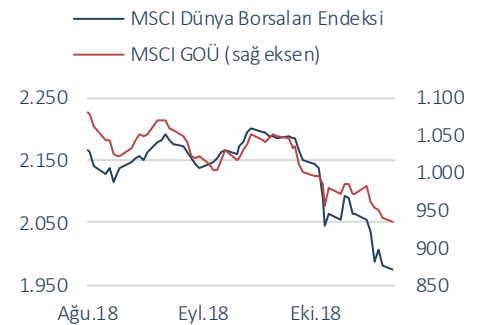
ABD Yıllık Büyüme Oranı
(Çeyreklik, % değişim, ma)

Petrol Fiyatları
(USD/varil)

Küresel Borsa Endeksleri

Kaynak: Datastream

Petrol fiyatlarında düşüş...

ABD'nin İran'a yönelik yaptırımlarının 4 Kasım'da devreye girecek olması ve Suudi Arabistan kaynaklı jeopolitik gelişmeler petrol fiyatları üzerinde yukarı yönlü risk yaratıyor. Ancak, Suudi Arabistan'ın İran'a uygulanacak yaptırım dolayısıyla piyasada oluşacak arz açığını kapatabileceğini açıklaması ve ABD ham petrol stoklarındaki artış nedeniyle petrol fiyatları haftalık bazda %2,7 geriledi.

TCMB para politikasını korudu.

TCMB, 25 Ekim'de gerçekleştirdiği toplantısında, politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını %24'te tuttu. Toplantı sonrası yayımlanan notta, son açıklanan verilerin ekonomideki dengelenme eğiliminin belirginleştiğini gösterdiği belirtildi. Enflasyon oranında son dönemde yaşanan gelişmelerin fiyat istikrarı açısından risk oluşturduğuna dikkat çeken TCMB, yurt içi talep koşullarındaki zayıflamanın enflasyon görünümündeki bozulmayı bir miktar sınırlandırmasına karşın fiyatlandırma davranışlarına dair yukarı yönlü risklerin devam ettiğini vurguladı. Sıkı parasal duruşun korunacağını ifade eden TCMB, ihtiyaç halinde ek parasal sıkılaştırma yapılabileceği vurgusunu yineledi.

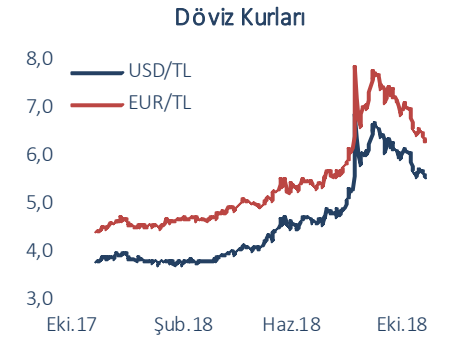
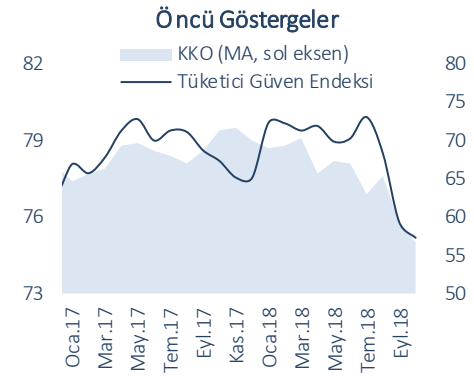
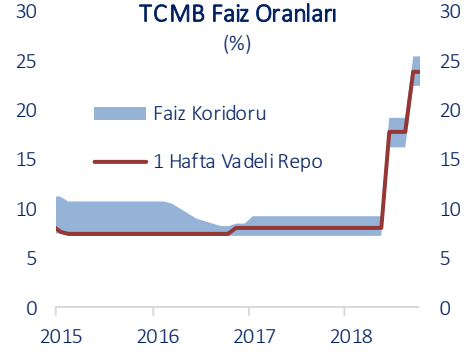
Öncü göstergeler ekonomide ivme kaybını teyit ediyor.

Geçtiğimiz hafta yurt içinde açıklanan öncü veriler ekonomik aktivitedeki ivme kaybını teyit etti. İmalat sanayiinde kapasite kullanım oranı (KKO) Ekim'de yıllık bazda 4,3 puan azalarak %75,4 seviyesine gerilerken, mevsimsellikten arındırılmış KKO %75 düzeyine indi. İmalat sanayiini oluşturan 24 sektörün 18'inde KKO geçen yılın aynı ayına göre gerilediği görüldü. Ekim ayında Reel Kesim Güven Endeksi de bir önceki aya göre 2 puan gerileyerek 87,6 seviyesine inerken, tüketici güveni aynı dönemde %3,4'lük düşüşle 57,3 ile Aralık 2008'den bu yana en düşük seviyesine indi.

Finansal piyasalar...

Gelişmekte olan ülke para birimlerinde gözlenen değer kaybının aksine Türk lirası geçtiğimiz haftayı değerlendirerek tamamladı. Benzer şekilde tahvil faizleri de aşağı yönlü bir seyir izledi. Hafta içinde yeniden ihracı gerçekleştirilen 2 yıl vadeli gösterge tahvilin bileşik faizi haftalık bazda 63 baz puan gerileyerek %25,17 oldu. Öte yandan, BIST-100 endeksi küresel borsa endekslerindeki satış baskısı paralelinde haftayı %6,1 kayıpla tamamladı.

Bu hafta yurt içinde Eylül ayı dış ticaret verileri ile TCMB'nin açıklayacağı yılın son Enflasyon Raporu izlenecek. Ticaret Bakanlığı tarafından açıklanan öncü verilere göre dış ticaret açığının yıllık bazda %77 civarında daralması bekleniyor. Yurt dışında ise ABD'de açıklanacak tarımdışı istihdam verisi ile haftaya devreye girecek olan İran yaptırımlarına ilişkin gelişmeler takip edilecek.

Veri Gündemi

		Dönemi	Piyasa Beklentisi	Önceki
30 Ekim	Euro Alanı GSYH, öncü	3. Çeyrek	%0,4	%0,3
	ABD Tüketici Güven Endeksi	Ekim	136	138,4
	BoJ Toplantısı ve Faiz Kararı	Ekim	-	-
31 Ekim	TÜİK Dış Ticaret Dengesi	Eylül	-	-2,4 milyar USD
	TÜİK Ekonomik Güven Endeksi	Ekim	-	71
	TCMB Enflasyon Raporu	2018-4	-	-
	Euro alanı İşsizlik	Eylül	%8,1	%8,1
1 Kasım	Euro Alanı TÜFE, yıllık, öncü	Ekim	-	%2,1
	İngiltere Merkez Bankası Toplantısı ve Faiz Kararı	Kasım	-	-
	ABD ISM İmalat Endeksi	Ekim	59,0	59,8
	ABD İmalat PMI Endeksi	Ekim	-	55,6
2 Kasım	Euro Alanı İmalat PMI Endeksi, nihai	Ekim	52,1	53,2
	ABD Tarımdışı İstihdam Artışı	Ekim	190.000	134.000
	ABD Tarımdışı İşsizlik Oranı	Ekim	%3,7	%3,7
	ABD Fabrika Siparişleri, aylık	Eylül	%0,5	%2,3

Kaynak: Datastream

Sektörlerdeki Gelişmeler

İnşaat maliyeti yıllık bazda %33,6 yükseldi.

TÜİK tarafından yayımlanan inşaat maliyet endeksi verilerine göre 2018 yılı Ağustos ayında inşaat maliyeti aylık bazda %6,10, yıllık bazda ise %33,6 oranında yükseldi. İnşaat maliyetindeki yükselişte döviz kuru gelişmelerine bağlı olarak malzeme maliyetlerindeki artış önemli rol oynuyor. Nitekim Ağustos'ta malzeme endeksi yıllık bazda %41,1 oranında yükselirken, işçilik endeksindeki artış %16,9 ile yıllık enflasyonun hafif altında kaldı.

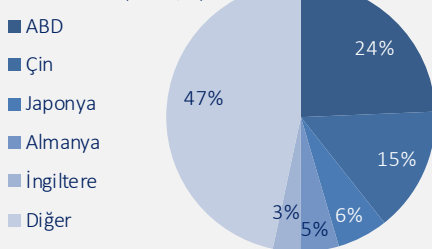
İmar Barışı'nda süre uzatıldı.

31 Ekim'de sona erecek olan İmar Barışı'nın yıl sonuna kadar uzatıldığı açıklandı. Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, şimdye dek 8,2 milyon kişinin başvurduğu ve başvuru bedeli 5,12 milyar TL'yi bulan İmar Barışı'nın 31 Aralık 2018'e dek uzatıldığını söyledi. Bakan, yılsonuna dek toplam başvuru adedinin 13-14 milyon olacağını tahmin ettiklerini söyledi.

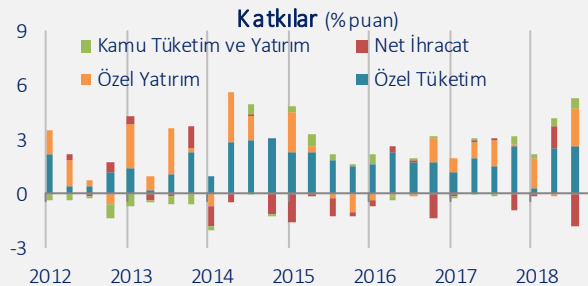
📌 Neden Önemli ?

ABD ekonomisi, 2017 yılı itibarıyla 80 trilyon USD'lik küresel ekonomiden 19,5 trilyon USD'lik GSYH büyüklüğüyle %24,3 oranında pay almaktadır. ABD ekonomisinde tüketim harcamaları GSYH'nın yaklaşık %70'ini oluşturmaktadır. ABD yönetiminin son dönemde faiz oranlarındaki yükselişe karşı çıkmasının altında yatan nedenlerden biri de tüketim harcamalarının GSYH'den aldığı yüksek paydır. Fed'in süregelen faiz artırımlarının, bilanço küçültme hareketi ile birlikte tüketimi baskılamasından endişe duyulmaktadır. ABD dolarındaki değerlenmenin de dış ticarete yaratabileceği etki ile net ihracat kanalıyla büyümeyi aşağı yönlü baskılayabileceği düşünülmektedir.

Küresel GSYH Dağılımı
(2017,%)

ABD'de Harcamalar Yönetimiyle Büyüme

Kaynak: IMF, Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bařekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Müdür Yardımcısı
erhan.gul@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

İlker Şahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.